

»Høringsnotat om forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet og lov om maritim fysisk planlægning (Etablering af Havnaturfonden og mulighed for midlertidig dispensation fra havplanen m.v.)

Indhold

1. Høringen	2
1.1. Høringsperiode	2
1.2. Modtagne høringssvar	2
2. Høringssvarene	3
2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget	3
2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget	5
Til lovforslagets punkt 2.1. om etablering af og formål med Havnaturfonden:	5
Til lovforslagets punkt 2.2. om fondens dispositioner:	6
Til lovforslagets punkt 2.3. om det rådgivende udvalg til Havnaturfonden:	10
Til lovforslagets punkt 2.4. om mulighed for midlertidig dispensation fra havplanen:	11
Til lovforslagets punkt 2.5. om tydeliggørelse af, at en myndighed kan afslå en ansøgning, der er i strid med havplanen	18
3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet	19

1. Høringen

1.1. Høringsperiode

Et udkast til lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet og lov om maritim fysisk planlægning (Etablering af Havnaturfonden og mulighed for midlertidig dispensation fra havplanen m.v.) har i perioden fra den 22. november 2024 til den 20. december 2024 været sendt i høring hos en række myndigheder, organisationer m.v.

Udkastet til lovforslag blev den 22. november 2024 endvidere sendt til Miljø- og Fødevareudvalget samt Erhvervsudvalget til orientering.

Herudover blev udkastet til lovforslag offentliggjort på Høringsportalen den 22. november 2024.

1.2. Modtagne høringssvar

Der er modtaget i alt 32 høringssvar i høringsperioden.

Følgende 25 høringsparter har fremsendt bemærkninger til udkastet til lovforslag:

- Aquamind
- Blue Research*
- Dalgas*
- Danish Export
- Danmarks Jægerforbund
- Danmarks Naturfredningsforening
- Danmarks Naturfredningsforening på vegne af DN, TTH og GPD
- Danmarks Sportsfiskerforbund
- Dansk Amatørfiskerforening
- Dansk Industri
- Danske Havne
- DHI
- Energinet
- GERNOK
- GEUS
- Green Power Denmark
- Komitéen Bæredygtig Kystkultur
- LAG Gribskov-Halsnæs*
- Nationalpark Skjoldungernes Land
- Nationalpark Vadehavet
- Naturpark Lillebælt
- SIMAC (på vegne af Svendborg Kommune, Ærø Kommune, Faaborg-Midtfyn Kommune, Færgesekretariatet, BlueTech Center og SIMAC)*
- Syddansk Universitet, Biologisk Institut
- Tænk tanken Hav
- Vandsporten
- WWF Verdensnaturfonden

*Er ikke blandt de hørte myndigheder, organisationer m.v., men har på egen foranledning sendt bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Følgende 7 høringsparter har oplyst, at de ikke har bemærkninger til udkastet til lovforslag:

- Banedanmark
- Centralorganisationernes Fællesudvalg
- Dansk Akvakultur
- Erhvervsflyvningens Sammenslutning
- Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
- Naviair
- Aarhus Universitet, Institut for Husdyr- og Veterinærvidenskab

Dertil har Dansk Arbejdsgiverforening meddelt, at de ikke ønsker at afgive høringssvar, da udkastet til lovforslag falder uden for deres virkefelt.

I det følgende vil de væsentligste punkter i de indkomne høringssvar blive gennemgået efterfulgt af det relevante ministeries bemærkninger for hvert emne. Bemærkningerne er markeret med kursiv. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

Først vil generelle kommentarer til lovforslaget gennemgås. Efterfølgende behandles indkomne høringssvar, der overordnet berører:

1. Etablering af og formål med Havnaturfonden
2. Havnaturfondens dispositioner og indsatser
3. Det rådgivende udvalg til Havnaturfonden
4. Mulighed for midlertidig dispensation fra havplanen
5. Myndigheders muligheder for at afslå ansøgninger, der er i strid med havplanen

2. Høringssvarene

2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget

Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Industri (DI), Danske Havne, Energinet, Green Power Denmark, Hedeselskabet på vegne af Netværk for Havets Genopretning, Komitéen Bæredygtig Kystkultur, LAG Gribskov-Halsnæs, Tænk tanken Hav, Vandsporten og WWF Verdensnaturfonden udtrykker generel tilfredshed med lovforslaget fsva. etableringen af Havnaturfonden og støtter det i store træk.

Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Amatørfiskerforening, Danske Havne, DHI, Green Power Denmark, Tænk tanken Hav og Vandsporten fremhæver bl.a. initiativet med lagring og udstilling af miljødata som værende vigtigt i arbejdet med at forbedre havmiljøet i Danmark.

Danmarks Naturfredningsforening, DHI, Green Power Denmark og Tænk tanken Hav er positive over, at der prioriteres vidensopbyggende indsatser som kortlægning i de første år, da dette vil bidrage til bedre genopretningsindsatser på sigt. **WWF** er enige og positive over, at indsatserne indledningsvist fokuseres i områder med et dokumenteret naturtab, og fremhæver vigtigheden af, at effektevaluering af projekter prioriteres højt, så det kan bidrage til bedre projekter i fremtiden.

Miljø- og Ligestillingsministeriet takker for de positive tilkendegivelser.

Danmarks Jægerforbund, Dansk Amatørfiskerforening, Danmarks Naturfredningsforening, Green Power Denmark og Tænk tanken Hav påpeger, at de afsatte 500 mio. kr. ikke er tilstrækkelige til at dække genopretningsbehovet i det danske havareal, og efterspørger, at der afsættes flere midler til Havnaturfonden på et senere tidspunkt. **Danmarks Naturfredningsforening, Green Power Denmark og Tænk tanken Hav** efterspørger, at Havnaturfonden på sigt overgår til at blive en permanent og uafhængig fond, som kan finansieres af en kombination af statslige midler, EU-midler, private fonde, havvindsudviklere og andre aktører på havet. Der opfordres til at lægge en plan for dette frem mod 2028, så overgangen kan ske fra 2030, når den nuværende finansiering ophører. **Energinet** fremhæver, at det er uklart, hvordan Havnaturfonden skal finansieres på sigt, når de afsatte midler er opbrugt. **Danske Havne** skriver, at det med fordel kan tydeliggøres i lovforslaget, at det vil være muligt for staten at tilføje flere midler til Havnaturfonden på et senere tidspunkt. **DI** noterer, at det er vigtigt, at de genopretningsindsatser, der igangsættes i slutningen af Havnaturfondens bevillingsperiode, også effektvurderes og resultaterne heraf offentliggøres, selvom effekten først kan måles efter 2030.

Miljø- og Ligestillingsministeriet har ikke et overblik over det samlede genopretningsbehov i de danske havområder, eller hvor stor en andel af dette, som skal genoprettes med aktive genopretningstiltag. Dermed har Miljø- og Ligestillingsministeriet på nuværende tidspunkt heller ikke en vurdering af, om 500 mio. kr. er tilstrækkeligt. Miljø- og Ligestillingsministeriet henviser til, at det vil være en af Havnaturfondens opgaver at undersøge mulighederne for inddragelse af eksternt privat og offentlig medfinansiering, fx forskningspuljer, samarbejdsprojekter med erhvervslivet og velgørende fonde samt at det rådgivende udvalg skal komme med anbefalinger til dette. Det fremgår i øvrigt af Aftale om etablering af Havnaturfonden, at finansieringen skal genbesøges senest i 2028 med henblik på at drøfte mulighederne for en varig finansiering.

Danmarks Naturfredningsforening, Green Power Denmark og Tænk tanken Hav udtrykker undren over, at det fremgår, at miljøministeren ikke er forpligtet til at følge de principper, som fremgår af den politiske aftale om Havnaturfondens etablering.

Miljø- og Ligestillingsministeriet vurderer, at der med dette henvises til beskrivelsen af gældende ret. Denne beskrivelse omfatter netop ikke de indsatser, som miljøministeren igangsætter i regi af Havnaturfonden, men derimod hvordan retstilstanden er før lovforslaget evt. vedtages. Med lovforslaget fastsættes de regler for Havnaturfonden, som blev fastsat i den politiske aftale.

Green Power Denmark, Blue Research ApS, Aquamind, Nationalpark Skjoldungernes Land, Aarhus Universitet, Dep. Of Ecoscience og Hedeselskabet på vegne af **DHI, WSP, Wittrup Seafood A/S og Blue Research** tilkendegiver deres støtte til lovforslaget om at muliggøre midlertidig anvendelse af områder udlagt til anden brug til forskning, udvikling eller test af grønne løsninger.

Blue Research ApS, Aquamind, Nationalpark Skjoldungernes Land og Aarhus Universitet, Dep. Of Ecoscience, Hedeselskabet på vegne af DHI, WSP, Wittrup Seafood A/S og Blue Research og Dansk Amatørflskeriforening (DAFF) opfordrer til, at lovændringen træder i kraft hurtigst muligt, da det er afgørende at sikre, at forsøgsprojekter, som er sæsonafhængige, kan opstartes uden yderligere forsinkelse.

Erhvervsministeriet bemærker, at lovforslaget vil blive fremsat i februar 2025.

2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget

Til lovforslagets punkt 2.1. om etablering af og formål med Havnaturfonden:

Danmarks Naturfredningsforening, Green Power Denmark og Tænkertanken Hav konstaterer, at det fremgår af stk. 2., at Havnaturfondens aktiviteter omhandler naturgenopretning, og ikke Havnaturfondens andet formål om at forbedre viden om effekter af VE på havmiljøet. Organisationerne konstaterer ligeledes, at det bør fremgå af § 37 b. stk. 3., at Havnaturfonden gennemfører sameksistensprojekter. Det noteres dog, at en lignende bemærkning fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger.

Miljø- og Ligestillingsministeriet påpeger, at hverken formålet om at foretage omkostningseffektive naturgenopretningsprojekter eller at bidrage til viden om sameksistens fremgår af lovforslagets § 37 b. stk. 2. I stedet fremgår en mere generel formålsbeskrivelse om, at Havnaturfondens aktiviteter skal bidrage til beskyttelsen af arter og genopretning af økosystemer i havet. Dette skal ske via de to beskrevne typer tiltag. Det uddybes flere gange i lovforslaget, at Havnaturfonden både skal foretage omkostningseffektive naturgenopretningsprojekter og bidrage til viden om sameksistens mellem VE og natur- og miljøhensyn. Miljø- og Ligestillingsministeriet fastholder derfor den nuværende formulering.

Miljø- og Ligestillingsministeriet henviser til, at det allerede fremgår af lovforslagets § 37 b. stk. 3. nr. 3, at Havnaturfonden skal gennemføre aktiviteter, der bidrager til at forbedre viden om sameksistens mellem VE på havet og miljø- og naturhensyn fremgår af. Organisationerne skriver andetsteds i deres høringsvar, at Havnaturfonden ikke selv bør initiere sådanne projekter, men at det bør gøres af f.eks. vindmølleopstillere. Miljø- og Ligestillingsministeriet fastholder derfor den nuværende formulering.

DI påpeger, at havmiljøet er i dårlig tilstand som resultat af mange forskellige presfaktorer og aktiviteter igennem en lang årrække, og at ikke kun vindmølleudbygning fremhæves som en årsag til havmiljøets dårlige tilstand. Det efterspørges

videre, at der laves et overordnet katalog over disse presfaktorer og virkemidler, som skal lægges til grund for potentielle genopretningsaktiviteter, herunder genopretningsaktiviteter ud over de beskrevne i lovforslaget. **Nationalpark Vadehavet** efterspørger en uddybning af, at havmiljøet er presset af en lang række faktorer, herunder at der er sammenhæng mellem hav og land, bl.a. i form af sluser og diger.

Miljø- og Ligestillingsministeriet er enige i, at mange faktorer har påvirket havmiljøets tilstand negativt, og at det er vigtigt at tænke forskellige indsatser og presfaktorer sammen, når der planlægges forbedringer af miljøtilstanden i de danske have. Dette kræver, som det påpeges, f.eks. viden om presfaktorer og virkemidler, hvilket Havnaturfonden vil bidrage til med udviklingen af et virkemiddelkatalog over genopretningsindsatser samt udvikling og udbygning af miljødatabaser.

Udbygningen af vedvarende energi på havet fremhæves ikke som en særlig belastning i lovforslaget, men den kommende udbygning af vedvarende energi på havet er relevant at nævne, da vidensopbygning om sameksistens mellem VE-udbygning og miljø- og naturhensyn er et af Havnaturfondens formål. Øvrige belastningskilder behandles med andre initiativer og anden lovgivning, og er derfor ikke relevante at inddrage i dette lovforslag.

Til lovforslagets punkt 2.2. om fondens dispositioner:

Danmarks Naturfredningsforening, Green Power Denmark og Tænkertanken Hav noterer, at Havnaturfondens sekretariat kan vælge ikke at igangsætte effektevaluering, hvis udgifterne hertil vurderes at blive uforholdsmæssigt store. Det bemærkes, at det rådgivende udvalg som udgangspunkt ikke ville kunne anbefale miljøministeren at igangsætte projekter, hvor effektevalueringen vil være uproportionelt dyr, da det vil være i modstrid med fondens formål om at sikre viden om naturgenopretnings- og sameksistensprojekter at gennemføre sådanne indsatser. Der opfordres videre til, at det ikke er Havnaturfondens sekretariatet der vurderer, hvor lang tid et projekt skal evalueres efter afslutningen, men at dette sker i en tæt dialog med det rådgivende udvalg og især med forskere på området. Desuden må det forventes, at der afsættes midler til denne effektevaluering for de enkelte projekter, og det dermed allerede ifm. projektets igangsættelse vurderes, hvor mange midler, der skal bruges på denne evaluering.

Miljø- og Ligestillingsministeriet er enige i, at finansieringen til effektovervågningen afsættes som del af det konkrete projekt, og at varigheden af effektovervågningen derfor må forventes at blive fastsat forud for et projekts udmøntning. Miljø- og Ligestillingsministeriet forventer dog modsat organisationerne, at udgifterne til effektovervågning i visse projekter ikke nødvendigvis vil tilsvare den forventede værdi af den indsamlede viden, f.eks. hvis flere ens projekter udføres i det samme område, og der derfor må forventes meget ens resultater fra effektovervågningerne.

Danske Havne fremhæver, at der skal sikres de bedste mulige forudsætninger for sameksistens mellem VE-udbygning på havet og miljø- og naturhensyn, samt at erhvervshavnene er et vigtigt fundament for havvindmølleudbygningen. Det

foreslås, at opgravet sediment fra sejlrendevedligehold, vindmølleparker m.v. skal kunne genbruges videst muligt, f.eks. til naturgenopretningsprojekter, samt opfordrer til innovation inden for dette felt. **Danske Havne** foreslår, at de enkelte projekter i Havnaturfonden designes, så de ikke giver anledning til negative økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervshavnene, samt at forslag til Havnaturfondens projekter sendes i høring hos erhvervshavnene.

Miljø- og Ligestillingsministeriet er enige i, at Havnaturfonden, jf. de beskrevne formål, skal bidrage med viden om mulighederne for sameksistens mellem VE-udbygning på havet og miljø- og naturhensyn, samt at sådan sameksistens vil kræve innovative løsninger. Lovforslaget indebærer ikke negative økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet, herunder erhvervshavnene.

Danske Havne foreslår videre, at der skal være muligheder for at organisationer jævnligt kan indsende forslag til nye initiativer i Havnaturfonden. **Danmarks Naturfredningsforening, Green Power Denmark og Tænk tanken Hav** efterspørger ligeledes, at relevante aktører, fx VE-opstillere eller lokale aktører, bør udforme potentielle indsatser, da de må forventes at have bedst viden om de konkrete forhold. Dette kan med fordel modelleres efter tildelingsprocessen i Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (MUDP) og/eller lokale grønne partnerskaber, hvor der er ansøgningsrunder. Organisationerne anerkender dog, at Miljøstyrelsen har et godt nationalt overblik og viden om naturgenopretningsindsatser, som kan være brugbart. Andre organisationer har dog også viden om dette, f.eks. Center for Marin Naturgenopretning, hvilket **DHI** også noterer i sit høringssvar.

Miljø- og Ligestillingsministeriet er enige i, at der skal etableres en tilskudspulje i regi af Havnaturfonden, så Havnaturfonden foruden egne projekter kan medfinansiere andre offentlige eller private genopretnings- og sameksistensprojekter. Dette er indarbejdet i bl.a. lovforslagets stk. 2.2. om fondens dispositioner, hvor det nu fremgår, at miljøministeren i henhold til finansloven for 2025 er bemyndiget til at fastsætte regler om ydelse af tilskud. Det forventes, at miljøministeren fastsætter nærmere regler om tilskud i regi af Havnaturfonden.

DHI spørger, hvordan og af hvem de vidensopbyggende opgaver som kortlægning og udarbejdelse af vejledninger skal udarbejdes, og hvor de skal forankres.

Miljø- og Ligestillingsministeriet bemærker, at mange af opgaverne ligger ude i fremtiden, og at det endnu ikke vides, hvem der skal udføre dem, eller hvordan udvælgelsen konkret skal foretages. Opgaverne skal som udgangspunkt forankres i Havnaturfondens sekretariat. Det kan nævnes, at virkemiddelkataloget udarbejdes i samarbejde med Center for Marin Naturgenopretning.

DHI fremhæver, at der også bør tages højde for sammenhængskraft og spredningskorridorer i Havnaturfondens indsatser, da dette forbedrer den samlede biodiversitetseffekt. Såkaldt marin konnektivitet, som omhandler forbindelsen mellem habitater via spredning af marine organismer, foreslås derfor tilføjet til lovforslaget. Konnektivitetsanalyser kan med fordel kombineres med habitatmodeller og det databaserede arbejde bag vandområdeplanerne. **Komitéen Bæredygtig Kystkultur** efterspørger, at Havnaturfondens opgaver udvides til også at

omfatte "at lokalisere, udpege og monitorere beskyttede spredningskorridorer/økologiske forbindelser, som kan medvirke til at styrke biodiversiteten ved at sikre fisk og havdyrs spredning og frie bevægelse mellem strengt beskyttede havområder, habitater samt nye havområder, hvor der planlægges naturgenopretning". **Energinet** bemærker, at målet med naturgenopretningsindsatserne bør være at genetablere de oprindelige naturlige forhold, frem for at fokusere alene på at forbedre biodiversitet. **DHI** noterer ligeledes, at biodiversitet er meget andet end bare antallet af arter, og at der er behov for at kunne adressere biodiversitet kvantitativt i vides muligt omfang. DHI har udviklet en sådan metode, og vil gerne beskrive metoden nærmere for relevante aktører.

Miljø- og Ligestillingsministeriet takker for de gode input og er enig i mange af betragtningerne. Frem for at inddrage de konkrete forslag direkte i lovforslaget, vil Miljø- og Ligestillingsministeriet så vidt muligt tage overvejelserne med i Havnaturfondens videre arbejde.

DI fremhæver, at der ifm. VE-projekter i Nordsøen indsamles store mængder miljødata, som Havnaturfonden med fordel kan indarbejde i sin kommende database. **DHI** understreger, at der allerede er meget data tilgængeligt hos private aktører.

Miljø- og Ligestillingsministeriet takker for organisationernes input, og Havnaturfonden vil i samspil med øvrige myndigheder og private aktører sikre, at mest mulig relevant data gøres tilgængelig og indarbejdes i miljødatabaserne.

GEUS og Energinet foreslår at præcisere begrebet "miljødata" i lovforslaget ved at kalde det "miljødata, inklusive geodata og metoceandata", så alt relevant data indgår.

Miljø- og Ligestillingsministeriet er enige i, at geodata og metoceandata skal indgå i det indsamlede miljødata. Den foreslåede formulering er blevet indarbejdet i bemærkningerne til § 37 b. stk. 3, nr. 5.

Green Power Denmark opfordrer til, at lovforslaget fremhæver, at initiativer vedrørende data, kortlægning og digital infrastruktur samt aktiviteter der relaterer sig til sameksistens alle bliver koordineret med andre relevante myndigheder. **WWF** anbefaler ligeledes, at opfyldelsen af miljø- og naturmål sammentænkes på tværs af sektorpolitik, så der skabes de bedste mulige synergier og dermed omkostningseffektive løsninger ift. forbedring af natur og biodiversitet.

Miljø- og Ligestillingsministeriet er enige i, at tværministerielt samarbejde og planlægning er afgørende for at sikre de bedste mulige resultater. Dette er et stort fokuspunkt, og fremgår allerede flere steder i lovforslaget.

Nationalpark Vadehavet påpeger, at Havnaturfondens kortlægningsindsatser efter 2025 bl.a. kan omfatte Vadehavet, hvor der i dag er manglende viden om økosystemet og det fysiske miljø. **Naturpark Lillebælt** foreslår, at der gennemføres naturgenopretningsindsatser ved en eller flere relevante områder i Lillebælt, samt at Kasser Odde Flak udpeges som strengt beskyttet område.

Miljø- og Ligestillingsministeriet takker for forslagene til områder, hvor der kan igangsættes hhv. kortlægnings- og genopretningstiltag. Udpegning af strengt beskyttede områder falder uden for dette lovforslags område, og Miljø- og Ligestillingsministeriet kan derfor ikke forholde sig til ønsket i dette høringsnotat.

SDU påpeger, at for at kunne gennemføre økosystemanalyser og evaluere effekterne af Havnaturfondens naturgenopretningsprojekter, er der behov for et nyt nationalt monitoringsværktøj. Dette monitoringsværktøj skal kunne kvantificere udviklingen af de biologiske økosystemtjenester som opstår ved naturgenopretningsaktiviteterne. **DHI** understreger, at værktøjet til økosystemanalyser bør anvende mindst mulig brug af ekspertskøn.

Miljø- og Ligestillingsministeriet takker for input og vil tage overvejelserne med i det videre arbejde.

SDU påpeger, at der bør gennemføres kortlægning i alle danske havarealer – også de områder, hvor Havnaturfondens indsatser i de første år målrettes, da der stadig mangler viden om naturtilstanden i de områder.

Miljø- og Ligestillingsministeriet er enige i, at det fortsat er relevant at gennemføre kortlægning i alle dele af det danske hav, inklusive de områder, hvor Havnaturfondens indsatser i de første år målrettes. Dette er også hensigten i Havnaturfondens arbejde. Dette er indarbejdet i lovforslagets § 37 b. stk. 6.

SDU vurderer, at det ikke er vidensbaseret, at der på forhånd defineres områder, hvor Havnaturfondens genopretningsindsatser i de første år skal målrettes. SDU ønsker i stedet, at disse indsatser, ligesom Havnaturfondens indsatser efter 2025, skal baseres på input fra fageksperter. Det fremhæves også, at flere genopretningsprojekter i Lillebælt enten ikke eller kun delvist har været succesfulde, og advarer mod at foretage nye projekter i Lillebælt.

Miljø- og Ligestillingsministeriet fremhæver, at de foreslåede områder følger af den politiske aftale om etablering af Havnaturfonden og er udvalgt på baggrund af faglige overvejelser om, hvor der er eksisterende viden om genopretningsbehovet, så genopretningsindsatserne kan igangsættes allerede i 2024 og 2025, hvilket ikke ville være muligt ellers. Miljø- og Ligestillingsministeriet noterer sig SDU's betragtning om, at der har været tvivlsom succes med genopretningsprojekter i Lillebælt, og bemærker, at nogle typer af genopretningstiltag er afhængig af en bedre tilstand i havområdet for at kunne opnå den fulde effekt. Der tages derfor også højde for dette, når Havnaturfondens genopretningstiltag planlægges.

SIMAC, på vegne af Svendborg Kommune, Ærø Kommune, Faaborg-Midtfyn Kommune, Færgesekretariatet, BlueTech Center og SIMAC, efterspørger, at Havnaturfondens formål udvides til også at omfatte sikring af teleinfrastruktur.

Miljø- og Ligestillingsministeriet vurderer, at det efterspurgte falder uden for de aftalte formål for Havnaturfonden, der udelukkende vedrører

omkostningseffektiv naturgenopretning samt opbygning af viden om sameksistens mellem VE-udbygning og miljø- og naturhensyn på havet. Ønsket er derfor ikke imødekommet.

WWF anbefaler, at Havnaturfondens midler udelukkende målrettes ekstraordinære indsatser og dermed ikke anvendes til opgaver, som i forvejen er myndigheders ansvar og drift, eller som reelt ligger inden for private aktørers forpligtelser i forhold til, f.eks. overvågning, afværgeforanstaltninger m.v. **Danmarks Naturfredningsforening, Green Power Denmark og Tænk tanken Hav** understreger også, at Havnaturfondens formål ikke er at hjælpe Danmark med at leve op til EU-forpligtelser fra f.eks. naturgenopretningsforordningen eller EU's naturdirektiver.

Miljø- og Ligestillingsministeriet anerkender, at opfyldning af Danmarks EU-forpligtelser i henhold til naturgenopretningsforordningen og naturdirektiverne ikke er et af Havnaturfondens primære formål. Havnaturfondens kortlægnings- og genopretningsindsatser forventes ikke desto mindre at bidrage væsentligt til Danmarks opfyldning af EU-forpligtelserne.

Til lovforslagets punkt 2.3. om det rådgivende udvalg til Havnaturfonden:

Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Sportsfiskerforbund, LAG Gribskov-Halsnæs og Nationalpark Vadehavet stiller sig til rådighed til en plads i det rådgivende udvalg. **LAG Gribskov-Halsnæs** påpeger, at der i henhold til EU's "LEADER" metode til udvikling af landdistrikterne kan være store fordele ved at etablere Havnaturfonden med en bottom-up tilgang, hvor der etableres en række lokale råd.

Miljø- og Ligestillingsministeriet takker for engagementet. Medlemmerne af det rådgivende udvalg er blevet udpeget, og det er således ikke muligt at tilbyde organisationerne en plads for nu. Miljø- og Ligestillingsministeriet inviterer organisationerne til at sende evt. forslag til indsatser til Havnaturfondens Sekretariat.

Energinet påpeger, at etableringen af Havnaturfonden med et sekretariat i Miljøstyrelsen kan medføre langsommelige myndighedsprocesser, mens det er uklart hvordan udvælgelsen af medlemmer til det rådgivende udvalg skal foregå. **DHI** spørger ligeledes ind til, hvordan og ud fra hvilke forudsætninger det rådgivende udvalg skal nedsættes.

Miljø- og Ligestillingsministeriet vurderer, at et sekretariat i Miljøstyrelsen sikrer, at Havnaturfonden hurtigst muligt kan fungere som tiltænkt, da Miljøstyrelsen har faglig ekspertise og erfaring inden for naturgenopretning på havet, og derfor allerede besidder et godt vidensgrundlag og et bredt netværk, som ville tage tid at opbygge i en ny organisation. Det rådgivende udvalg blev udpeget i november 2024 af miljøministeren efter konsultation med klima-, energi- og forsyningsministeren, og består af relevante brancheorganisationer, grønne organisationer og fageksperter.

Naturpark Lillebælt foreslår, at et eller flere medlemmer af det rådgivende udvalg udpeges af kommunerne, heraf minimum et medlem fra KL.

Miljø- og Ligestillingsministeriet takker for input. Medlemmerne af det rådgivende udvalg er blevet udpeget, og det er således ikke muligt at tilbyde KL en plads for nu. Fra 2025 åbnes der for ansøgningspuljer under Havnaturfonden, hvor aktører, herunder kommuner, har mulighed for at søge om midler til projekter og herigennem komme med indspil til fondens arbejde.

WWF ønsker, at det rådgivende udvalg kan komme med egne forslag til initiativer, frem for alene at vurdere forslagene fra Havnaturfondens sekretariat. De opfordrer samtidig til, at det rådgivende udvalg inddrages tidligst muligt i udformningen af Havnaturfondens indsatser.

Miljø- og Ligestillingsministeriet er enige i, at det rådgivende udvalg skal inddrages tidligt og have et tæt samarbejde med Havnaturfondens sekretariat. Forslag til indsatser skal udarbejdes og tilpasses på baggrund af denne dialog. Det rådgivende udvalg vil have mulighed for at komme med egne forslag til initiativer og præsentere disse for Havnaturfondens sekretariat.

Til lovforslagets punkt 2.4. om mulighed for midlertidig dispensation fra havplanen:

1. Naturgenopretning

Blue Research ApS, Aquamind, Nationalpark Skjoldungernes Land og Aarhus Universitet, Dep. Of Ecoscience bemærker, at det er positivt, at dispensationsmuligheden fokuserer på projekter, der understøtter og fremmer mål inden for klima, vedvarende energi, natur, miljø og biodiversitet.

Hedeselskabet opfordrer på vegne af **DHI, WSP, Wittrup Seafood A/S og Blue Research** til at forslaget udvides til også at omfatte arealanvendelser i forbindelse med naturgenopretning i havet, således at formuleringen i §16 a ændres fra "forskning, udvikling og test" til "forskning, udvikling, test og naturgenopretning".

Det bemærkes, at den foreslåede ændring vil give mulighed for, at muslinger og biogene rev reelt kan anvendes til naturgenopretning af havet i regi af andet end forsknings-, udviklings- og testprojekter i en begrænset periode, også i områder der ikke er udlagt til udviklingszoner til muslinger i havplanen.

Dansk Amatørfiskerforening (DAFF) finder det positivt, at dispensationsmuligheden fokuserer på projekter, der understøtter og fremmer mål inden for klima, vedvarende energi, natur, miljø og biodiversitet.

DAFF bemærker, at denne lovændring er af stor betydning for mulighederne for genopretning af det marine -miljø, -flora og -fauna.

Ovenstående høringsparter bemærker alle sammen, at den eksisterende lovgivning hindrer forsøg med marin naturgenopretning mht. brugen af muslinger i områder, der ikke er udpeget til udviklingszoner til muslingeproduktion i havplanen.

Kommunerne bag Naturpark Lillebælt (Middelfart, Fredericia og Kolding) bemærker, at der i Vejle Fjord allerede forefindes et muslingeopdrætsanlæg, som anvendes i forbindelse med marin naturgenopretning. Naturpark Lillebælt ønsker at undersøge mulighederne for dyrkning og udlægning af muslinger til naturgenopretningsformål i de generelle anvendelseszoner uden for udviklingszonerne (Ao og Ak), herunder den generelle anvendelseszone i Kolding Yderfjord.

WWF Verdensnaturfonden bemærker, at en havplan bør være økosystembaseret og udviklet på baggrund af bedst mulige data og analyser af samfundets behov årtier ud i fremtiden. WWF vurderer det kritisabelt, at der allerede et år efter vedtagelsen af havplanen, er behov for at gøre den mere smidig.

Alligevel mener **WWF**, at det er positivt, at potentielle barrierer vil kunne fjernes for arealkrævende naturgenopretning eller kompenserende projekter i forbindelse med etablering af anlæg til havs. Sådanne projekter vil have positiv effekt på havnaturen.

Erhvervsministeriet bemærker, at havplanen planlægger for akvakultur i form af kommercielle anlæg til kultur- og omplantningsbanker til produktion af muslinger og østers (Ak), opdræt af muslinger og østers i vandsøjlen (Ao) samt havbrug (Ah). Opdrætsanlæg til muslinger og skaldyr skal placeres i Ao-zone, selv om det er til naturgenopretning.

Øvrig udlægning af muslinger som led i et naturgenopretningsprojekt er ikke akvakultur efter havplanen og er derfor ikke omfattet af havplanens udviklingszoner herfor. Lovforslaget ændrer ikke ved muligheden for etablering af marin naturgenopretningsprojekter.

2. Dispensationens varighed

Biologisk Institut, SDU, bemærker, at dispensationsmuligheden giver gode vilkår for at kunne gennemføre forskning, udvikling og test af nye metoder og anlæg af VE-anlæg og naturgenopretningsmetoder og disse i sameksistens.

Det bemærkes ift. udvikling af nye naturgenopretningsmetoder, at en 4-årig periode ofte ikke vil være tilstrækkeligt til at den ny-genoprettede natur er endelig udviklet.

Derudover bemærkes, at det i tilfælde, hvor testen består af naturlige elementer i havet, vil være u hensigtsmæssigt og spild af ressourcer at forsøge at fjerne "det biologiske anlæg" igen efter endt dispensation. Det bør derfor være muligt, at lade naturlige og biologiske testelementer blive i havet.

Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at muligheden for forlængelse af dispensationen vil kunne åbne for en uheldig mulighed for præcedens, hvis det

bliver muligt at forlænge et testområde ud over de 4 år. DN finder, at denne mulighed skal fjernes fra loven.

Tænketanken HAV anbefaler, at det præciseres i lovforslaget, at dispensationer ikke kan forlænges.

Green Power Denmark finder, at den foreslåede begrænsning af varigheden til 4 år i mange tilfælde kan være problematisk og gøre ordningen uanvendelig til fremme af forskning, udvikling eller test af de tiltag, som den grønne omstilling er afhængig af. Den begrænsede varighed kan eksempelvis være problematisk ift. monitorering af biologiske effekter, der er nødvendige at overvåge over længere tid end 4 år.

Green Power Denmark anser det som afgørende, at der er mulighed for at en midlertidig arealanvendelsestilladelse via dispensation kan videreføres via en længerevarende tilladelse via en havplanændring. Green Power Denmark ønsker, at der kan "bygges bro" mellem en indledningsvis dispensation og en efterfølgende traditionel havplanændring.

Erhvervsministeriet bemærker, at havplanen ikke planlægger for naturgenopretningsprojekter og, at lovforslaget ikke ændrer ved muligheden for etablering af naturgenopretningsprojekter.

Det bemærkes derudover, at havplanen revideres og ajourføres mindst hvert 10. år efter lov om maritim fysisk planlægning. Det er Erhvervsministeriets vurdering, at 4 år er en passende varighed for en midlertidig dispensation og anvendelse. Dispensationsadgangen er udelukkende tiltænkt arealanvendelser af midlertidig karakter, og dispensationen vil derfor blive givet med den forudsætning, at arealanvendelsen er midlertidig, og arealet vil blive opryddet efter dispensationsperiodens udløb. Dispensationsadgangen er ikke en genvej til et havplanstillæg. Anvendelser, der har til formål at vare mere end 4 år, skal indgå i den helhedsorienterede afvejning af havplanen og placeres i områder, der er udlagt til formålet.

Det vil ikke være muligt at forlænge dispensationen fra havplanen ud over de 4 år, dvs. en dispensation kan forlænges op til de 4 år (fx 2+2 år, 1+3 år eller 1+2+1 år). Dette er nu tydeliggjort i lovforslaget.

3. Rekreative interesser

Dansk Forening for Rosport, Dansk Sejlunion og Dansk Kano og Kajak Forbund bemærker, at de forudsætter, at en dispensation til de omhandlede formål (forskning etc. inden for bæredygtighed, klima m.v.) ikke medfører etablering af anlæg osv., der begrænser danskernes muligheder for fortsat at færdes sikkert på vandet i deres fritid. De bemærker videre, at det er meget vigtigt, at anlægget ikke skaber hindringer i mulighederne for at anvende den rute, der vurderes at være mest sikker under de givne forhold mht. vind, vejr, strøm mv. for sejlere, paddlere og roere.

Derudover efterspørges klare rammer for, hvordan de udtagne områder gøres tilgængelige igen efter afslutningen af disse midlertidige projekter.

De anbefaler, at rekreative brugere, herunder repræsentanter for vandsportens sektorer, inddrages som interessenter i beslutningsprocessen for dispensationer. Dette vil bidrage til at sikre en afbalanceret anvendelse af de maritime områder, som tager hensyn til både rekreative behov og de øvrige samfundsmæssige interesser.

Erhvervsministeriet bemærker, at interesser i det konkrete forsknings-, udviklings- eller testprojekt afdækkes i den myndighedshøring, som den pågældende sektormyndighed foretager. I særlige tilfælde, hvor der er kendskab til konkrete og væsentlige interesser i det pågældende område, kan der foretages en offentlig høring. Det skal tillige bemærkes, at sektormyndigheden, der modtager dispensationen, skal sikre, at der er foretaget oprydning af arealet, således at anlæg m.v. er fjernet ved dispensationsperiodens udløb.

4. Miljøpåvirkninger

Nationalpark Vadehavet bemærker, at Vadehavet er et område, der er underlagt mange beskyttelser. I dag foregår der mange aktiviteter lige uden for afgrænsningen på land og til havs, som påvirker området. Nationalpark Vadehavet finder det vigtigt, at vadehavsområdet ikke benyttes som testområde for udvikling af nye produkter.

Nationalpark Vadehavet antager, at natur- og miljøbeskyttelseszoner ikke er en del af de havplanområder, der er indbefattet af denne dispensationsmulighed og anbefaler, at der laves en faglig vurdering af de direkte såvel som de kumulative effekter, som en given aktivitet uden for vadehavsområdet kan få på Vadehavet, og tager det med i vurderingen af, om dispensation kan gives.

Nationalpark Vadehavet finder det vigtigt, at de fortsat får mulighed for at blive hørt i sager, der har relevans for Vadehavet, herunder også aktiviteter der påtænkes at gives dispensation for.

WWF Verdensnaturfonden ser muligheder i lovændringen for test og forskning i forbindelse med naturgenopretning, men er samtidigt bekymrede over, at tilladelser vil kunne gives i alle zoner til test og forskning af nye aktiviteter af industriel karakter. Selv inden for en begrænset periode på 4 år kan der opstå varige, negative påvirkninger på havets natur- og miljø, som ikke har været behandlet i en analyse af kumulative presfaktorer på havnaturen. I de 4 år vil havplanens analyse af kumulative påvirkninger i princippet træde ud af kraft.

WWF anbefaler, at der kræves nye miljøvurderinger, hvis et projekt ønskes forlænget efter de 4 år er udløbet, og at der ellers stilles krav om fuld dekommissionering og evt. genopretning af tabt eller degraderet natur.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) bemærker, at det ikke fremgår, at der skal foreligge en miljøkonsekvensvurdering af aktiviteterne. Selvom

aktiviteterne er 'midlertidige' kan det ikke udelukkes at aktiviteterne medfører skader og ændringer på natur og miljø i løbet af de 4 år.

DN antager, at der også kan søges dispensation inden for de udlagte naturbeskyttede områder, og dermed finder DN ikke, at det er korrekt, når det i pkt. 10 i det sammenfattende skema fremgår, at der ikke forventes nogen "... miljø- og naturmæssige konsekvenser, da dispensationsadgangen ikke kan benyttes til arealanvendelser, der vil medføre en væsentlig miljøpåvirkning af området, jf. miljølovgivningen".

DN finder dette meget uhensigtsmæssigt, og mener, at det meget tydeligt skal fremgå, hvilke zoner, der ikke kan søges indenfor.

DN påpeger desuden, at det er vigtigt at det ligeledes sikres, at der ikke sker skader på havstrategiområder. DN er bevidst om, at der ikke lovmæssigt er et krav om at lave en konsekvensvurdering på disse, men DN finder, at dette alligevel bør medtages for at sikre at man lever op til havstrategidirektivet og ikke kommer til at modarbejde kravet om god økologisk tilstand (GES). Derudover er det vigtigt, at et projekt ikke har en negativ påvirkning ift. målopfyldelse af Naturgenopretningsforordningen.

Tænk tanken HAV anbefaler, at det i lovforslaget præciseres, at der ikke kan gives dispensation til arealanvendelser, hvor der kræves en miljøvurdering eller en Natura 2000 konsekvensvurdering, og at der ikke kan dispenseres i områder, der er udpeget til naturbeskyttelse. Tænk tanken HAV anbefaler desuden, at det præciseres, at der allerede ved dispensationen fastlægges vilkår for afvikling/dekommissionering af projektet og efterfølgende genopretning af habitaterne i området.

Erhvervsministeriet bemærker, at muligheden for dispensation har til formål, at øge mulighederne for på en smidigere måde end at gennemføre forskning, udvikling eller test på havet, der understøtter og fremskynder mål inden for klima, vedvarende energi, natur, miljø og biodiversitet. Arealanvendelsen er tidbegrænset til 4 år. Der tilstræbes således, at den administrative proces for at give en dispensation står mål med anvendelsesperioden. Det bemærkes, at der kan ikke gives dispensation til arealanvendelser, der kan have væsentlig miljøpåvirkninger. Det bemærkes også, at dispensationsadgangen ikke er begrænset til visse områder i havplanen.

Der vil ikke kunne gives dispensationer, der strider mod forpligtelser, der følger af EU-retten, herunder forpligtelser der følger af EU's naturdirektiver (habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne), vandrammedirektivet samt havstrategiens miljømål og indsatsprogram, herunder udpegningsen af havstrategiområder.

Dispensationer fra havplanen kan ikke forlænges ud over de fire år, og der vil blive stillet vilkår om fjernelse af anlæg og reablering af området.

5. Kriterier for forskning, udvikling og test

WWF Verdensnaturfonden anbefaler, at der på forhånd udvikles kriterier, som kan understøtte sektormyndigheders vurdering om ansøgt arealanvendelse

opfylder kravene til at blive betragtet som forskning, udvikling eller test, samt at disse kriterier sendes i høring hos relevante interessenter.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) finder, at det er et problem, at der ikke udpeges specifikke udviklingszoner til 'forskning, udvikling eller test' på havet, idet der med den seneste ændring i havplanen fra 2023 blev tilføjet 3 udviklingszoner til testanlæg på havet.

DN er ikke imod at der afsættes areal til denne type aktiviteter, men finder, at disse skal sikres gennem klog planlægning og udlægning af udviklingszoner, ligesom det gælder for stort set alle andre aktiviteter på havet. Dette for at sikre, at der ikke sker en uhensigtsmæssig arealreservation i en 4-årig periode, der potentielt kan påvirke andre projekter eller aktiviteter, fx naturgenopretning.

DN spørger samtidig, hvorfor 'forskning, udvikling eller test' skal have forrang frem for andre aktiviteter til at få en dispensation fra havplanen, da selv 'kortlivede' projekter kan have konsekvenser for fx omgivende natur og miljø.

DN finder, at dispensation fra havplanen til midlertidige arealanvendelser vil være i strid med havplanens formål om at sikre en økosystembaseret og bæredygtig anvendelse, og klog planlægning af brugen af vores fælles havareal.

DN kan ikke i bemærkninger til lovforslaget se, hvor mange områder man forventer, der skal bruges til 'forskning, udvikling eller test', hvad disse kræver af areal, hvor man forventer, at de skal udlægges (kystnært eller offshore), og om de kræver at der er andre følgeindustrier, der også skal etableres for, at de kan etableres.

Derudover finder DN, at 'forskning, udvikling eller test' bør foregå inden for de udviklingszoner, som de er tiltænkt at teste for.

Tænketanken Hav anbefaler, at det præciseres i lovforslaget, at dispensationsordningen skal administreres restriktivt, så der ikke kan opnås tilladelse til løsninger, som i sagens natur ikke kan anses for bæredygtige. Derudover anbefales, at det præciseres yderligere hvad "grønne løsninger" er i form af konkrete kriterier, og at anmodningen om dispensation skal indeholde en konkret vurdering af, om arealanvendelsen til forskning, udvikling eller test vil kunne bidrage til opfyldelsen af disse kriterier og dermed rent faktisk er en løsning, der kan bidrage til at nå regeringens mål eller forpligtelser inden for klima, biodiversitet eller miljø.

Tænketanken HAV anbefaler samtidig, at der på baggrund af kriterierne udarbejdes en vejledning med eksempler over aktiviteter, som ikke vil kunne opnå dispensation for derved at skabe gennemsigtighed i forvaltningen.

Endelig anbefaler **Tænketanken HAV**, at det i lovforslaget præciseres, at erhvervsministeren én gang årligt skal orientere erhvervs-, miljø- og klimaordførerne om de givne dispensationer i havplanen og en redegørelse af, at dispensationerne ikke er til hinder for en økosystembaseret tilgang.

Erhvervsministeriet bemærker, at havplanlægningen skal efter lov om maritim fysisk planlægning tage hensyn til økonomiske, sociale og miljømæssige forhold

samt sikkerhedsaspekter for at støtte en bæredygtig udvikling og vækst i den maritime sektor under anvendelse af en økosystembaseret tilgang og for at fremme sameksistensen af forskellige relevante aktiviteter og anvendelser. Havplanen har således til formål at afveje og fastsætte forskellige aktiviteter og hensyn på havet. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/89/EU af 23. juli 2014 om rammerne for maritim fysisk planlægning, som loven implementerer, overlader det til medlemsstaterne at udarbejde og fastlægge formatet og indholdet af sådanne planer, herunder interinstitutionelle ordninger og i relevant omfang en eventuel fordeling af det maritime rum på henholdsvis forskellige aktiviteter og forskellige anvendelser.

Med Aftale om Danmarks Havplan er det vedtaget, at havplanen skal udtrykke balance mellem de nye aktiviteter på havet som bl.a. energi, herunder at der skal udlægges 30 pct. havareal til VE-udbygning, hensyn til dem der benytter havet i dag og behovet for beskyttelse af natur og biodiversitet.

Det er vurderingen, at arealanvendelser, der har til formål at understøtte denne udvikling, mere smidigt bør kunne realiseres. Det bemærkes, at dispensationen kun kan benyttes til midlertidige arealanvendelser, der ikke har væsentlige påvirkninger og opfylder sektormyndighedernes kriterier for forskning, udvikling eller test.

Det skal derudover bemærkes, at der ikke er noget til hinder for, at arealanvendelser til forskning, udvikling eller test placeres i områder, der er udlagt til formålet. Det vurderes dog på nuværende tidspunkt ikke hensigtsmæssigt at udlægge zoner til forskning, udvikling og test i havplanen, da disse kun vil kunne omfatte de områder, hvor der på tidspunktet for ændringen af havplanen foreligger en forventning om anvendelse. Det er vurderingen, at der er behov for at sikre en mere smidig arealanvendelse med henblik på forskning, udvikling eller test, der muliggør mere kortvarig anvendelse uanset hvornår arealanvendelsen forventes at foreligge.

6. Høring og klagemuligheder

Danmarks Naturfredningsforening (DN) finder, at der skal foretages en høring hver gang, når der er tale om projekter, der ikke på forhånd har en udpeget udviklingszone og dermed er overordnet miljøvurderet ift. om aktiviteten kan ligge det foreslåede sted.

Derudover bemærker DN, at det ikke tydeligt fremgår, om der er en reel mulighed for at påklage en dispensation eller ej. DN finder, at det er mest demokratisk, at dispensationer skal kunne påklages, hvis den dispensation, der er givet, ikke tilstrækkeligt sikrer bl.a. natur- og miljøforhold.

Erhvervsministeriet bemærker, at der i alle tilfælde vil blive foretaget en høring af de statslige og kommunale myndigheder. Derudover kan der i særlige tilfælde blive foretaget en offentlig høring, når der er forudgående kendskab til konkrete og væsentlige interesser i det pågældende område.

Dispensationen kan ikke påklages, men spørgsmålet om, hvorvidt en tilladelse er i strid med dispensationen, herunder vilkårene for denne, jf. § 16 a, kan påklages efter klagebestemmelserne i den lovgivning, som tilladelsen er meddelt i henhold til.

7. Øvrige bemærkninger

Green Power Denmark efterlyser en afklaring på, hvor meget tid der kan spares, herunder information om hvordan procestrinene og deres varighed forventes at se ud for hhv. en traditionel ændringsproces og en dispensationsproces.

Erhvervsministeriet bemærker, at processen for en dispensation forventes at være mere smidig end en ændringsproces, bl.a. fordi en ændringsproces i udgangspunktet ikke vil blive iværksat på baggrund af enkeltprojekter, jf. lovforslagets § 2, nr. 1, hvor det foreslås at tydeliggøre, at offentlige myndigheder har en ret og pligt til at afslå ansøgninger om arealanvendelse, der er i strid med havplanen. Ændringen vil sikre, at havplanen forbliver et helhedsorienteret og langsigtet styringsværktøj, der ikke bliver ændret på ad hoc-basis som følge af enkeltansøgninger. Havplanen vil kunne ændres, hvis helt særlige forhold såsom væsentlige samfundsmæssige forhold eller betydelige økonomiske hensyn tilsiger det.

Derudover indebærer ændringsprocessen, at ændringerne skal sendes i minimum 8 ugers offentlig høring. Høringsfristen i forbindelse med et udkast til dispensation vil følge de frister, som sektormyndighederne fastsætter i forbindelse med den konkrete sagsbehandling.

Til lovforslagets punkt 2.5. om tydeliggørelse af, at en myndighed kan afslå en ansøgning, der er i strid med havplanen

GERNOK kan generelt støtte udkastet til lovforslag, og specielt støtter foreningen forslaget om at tydeliggøre og sikre, at havplanen fastholdes som overordnet og helhedsorienteret styringsværktøj, der ikke skal ændres på ad hoc-basis for enkeltprojekter, jf. forslaget om i havplanloven at indsætte et nyt 2. pkt. i § 14, stk. 1.

WWF Verdensnaturfonden bemærker, at en havplan skal være økosystem-baseret, hvilket blandt andet betyder, at det samlede pres fra alle aktiviteter på havets økosystemer ikke overstiger havnaturens bæreevne og muligheder for at opnå en god miljøtilstand (Havstrategidirektivet). En sådan analyse af det samlede, kumulative pres vil per definition blive ugyldig, hvis større, uventede projekter eller anlæg tillades i havplanens zoner. Alene dette er nok til at underbygge behovet for at afslå ansøgninger.

WWF betragter den nuværende havplan som mangelfuld og vil fortsat arbejde for, at den kan opfylde krav til at være økosystem-baseret, da WWF vurderer, at dette med den nuværende ramme ikke er muligt. WWF forstår dog behovet for at sikre

agilitet i havplanen og behovet for at kunne afvise ansøgninger til aktiviteter, som ikke er i tråd med havplanen.

Danmarks Naturfredningsforening bakker op om en tydeliggørelse af, at det netop ikke er hensigtsmæssigt at ændre på havplanen 'på ad hoc-basis', men muligheden for dispensation til enkelt-projekter, som lovændringen netop handler om at give, vil modvirke denne helhedsorienterede og lagtidssigtede styring. DN finder derfor, at der er tale om en selvmodsigelse i udkastet til lovteksten.

Tænk tanken HAV støtter, at der fremover kan gives afslag i medfør af havplanen. Dette er med til at styrke havplanen som planlægnings- og forvaltningsredskab og anvendelsen af en økosystembaseret tilgang.

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i offentlig høring, indeholder det fremsatte lovforslag følgende indholdsmæssige ændringer:

- Det fremgår nu, at der kan kortlægges i alle områder af det danske havareal, hvor forekomsten af forskellige naturtyper og den konkrete tilstand ikke er velkendt. Før fremgik det, at der ikke kunne kortlægges i de områder, hvor Havnaturfondens indsatser de første år skulle målrettes. Der er dog også i dele af disse områder et behov for yderligere kortlægning.
- Det fremgår ikke længere, at Havnaturfondens indsatser de første år skal målrettes mod konkrete, udvalgte områder. I stedet fremgår det, at Havnaturfondens indsatser skal målrettes mod områder med et velkendt genopretningsbehov. Ændringen skyldes, at Havnaturfonden allerede har påbegyndt kortlægningsaktiviteter, og vidensgrundlaget derfor allerede er ved at udvikle sig. Det kan derfor give mening at lave genopretningsindsatser i flere områder end først antaget.
- Der er i bemærkningerne til § 37 b. stk. 3, nr. 5 præciseret, at der med "miljødata" er tale om "miljødata, inklusive geodata og metoceandata".
- Bemærkningerne i afsnit 2.2.1 og 2.2.2. om fondens dispositioner er ændret, så det nu fremgår, at miljøministeren iht. finansloven for 2025 er bemyndiget til at fastsætte regler om bl.a. ydelse af tilskud, samt at det forventes, at miljøministeren vil fastsætte nærmere regler om Havnaturfondens ydelse af tilskud.
- Bemærkningerne i afsnit 2.2.3. om den foreslåede ordning for fondens dispositioner er ændret, så det nu fremgår, at miljøministeren forinden udvælgelsen af alle projekter skal inddrage aftalepartierne bag *Aftale om etablering af Havnaturfonden*. Dette var også hensigten i høringsversionen af udkastet til lovforslag, men det fremgik ikke eksplicit.
- Afsnit 3 om økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige er ændret, så der nu fremgår mere uddybende beskrivelser af og overvejelser om IT-projektet vedr. havmiljødata og et værktøj til økosystembaseret analyse, særligt ift. principperne for digitaliseringsklar lovgivning.

- Det fremgår nu af lovforslaget, at det ikke vil være muligt at forlænge dispensationen fra havplanen ud over 4 år. Det vil sige, at en dispensation kan forlænges op til de 4 år (fx 2+2 år, 1+3 år eller 1+2+1 år).

Herudover er der foretaget ændringer af sproglig, redaktionel og lovteknisk karakter. Dette omfatter bl.a. sammenlægning af flere bestemmelser i lovteksten for at undgå gentagelser.